

Sao Biển 72, những chuyện chưa kể

Lớp 72 có một biệt danh... không đụng hàng, đó là: Mùa Hè Đỏ Lửa. Hồi đó chúng tôi chưa biết gì về chiến sự, chỉ biết đó là mùa hè nóng nhất ở Nha Trang từ trước đến giờ. Hai ngày thi tôi nằm gôn Cảnh Ken nên 2 đứa thân nhau ngay, tuổi trẻ dễ kết bạn mà! Giờ nghỉ giữa các môn thi, chúng tôi đi lơ rơ dọc hành lang để... khám phá! Thấy cái chuông nhỏ có vẻ rỉ sét, tôi bâng quơ: “Chuông này chắc... hu rôi!” Cảnh đầu biết mẹ gì, cũng nói đại: “Chắc chuông cổ để trang trí”. “Hay mình giựt thử coi nó kêu không?” Hai thằng nắm dây kéo một phát, ai ngờ nó kêu đến 5-6 tiếng, càng ghì dây nó càng kêu dữ. Thầy Thục xuất hiện cho mỗi đứa một cái nhéo tai và bắt quỳ hết giờ nghỉ. Đạo đó cú nghĩ: “Thôi rôi, thế là rớt chuông

viện rồi!” Vậy mà, cả hai thằng đều đậu. Ngày tựu trường tay bắt mặt mừng vì lại được gần nhau theo hệ thống alphabetical.

Biệt danh

Theo mẫu tự thì giữa tôi và cảnh còn có BỎ, nhưng vì chia thành 2 lớp A và B nên tôi vẫn “cặp kè” với Cảnh, khi thi cũng tách ra xen kẽ như vậy. Lớp có 3 thằng ốm nhách cao ngồng đều mang biệt danh “ken”: Cảnh Ken, Phong Ken, Túc Ken. Hồng phải Heineken mà là “phi ken”, dân “xì ke” thường dùng từ lóng này vì có một loại thuốc lá tên Kent. Giờ ngồi chọt nghĩ: lớp nào hồng có mấy tay ốm nhách cao ngồng, sao chỉ có lớp 72 có biệt danh “ken”? Mà lại tới ba “ken”. Khi lớp tôi vào chủng viện thì lớp 66 vừa lên Chúa Chiên Lành (Đà Lạt). Mấy anh lớp trên vừa thấy Lễ liền nói: “Ê, thằng này giống chú Diện quá bậy!” Bọn tôi đâu có biết “chú Diện” mặt mũi ra sao nhưng Lễ có ngay biệt danh “Chú Diện”. Sau này, biết thêm “Chú Diện” có biệt danh “Diện Méo” nên Lễ chết tên “Diện Méo” luôn. Đến nỗi thầy giám thị còn... nhập tâm! Hỏi anh Diện 66 được thụ phong linh mục bên Mỹ. Đúc thầy Giuse bỏ nhỏ với tôi: “Lớp cậu sắp có một đứa chịu chức linh mục bên Mỹ!” Tôi ngạc nhiên: “Ai?” “Diện Méo đó!”

Phú Già thì lại... oan thị mầu. Hấn vốn trắng trẻo, có phần hơi... bụ bẫm, nhưng chỉ vì lớp 67 có anh Phú Già nên hấn bị... ăn theo. Đạo đó thì anh Phước 67 (Phú Già) đã xuất nên chúng tôi cũng chẳng biết mặt mũi ảnh ra sao. Nói về sự “giống” thì trong lớp có Khoa (Phước Thiện) với biệt danh “Ông Nhạc”. Chỉ cần học vài giờ với thầy Nhạc là Khoa có ngay biệt danh này nhờ cái sự “giống thầy Nhạc” của mình. Sau này khi tiếng Pháp rành rẽ hơn chút, bọn tôi lại đặt cho Khoa biệt danh “Signaux” vì Khoa hay nháy mắt mà nháy cả hai con nên “số nhiều”... đàng hoàng! Dũng Đen lớp 71 ở lại cũng được bọn tôi sửa thành Dũng Noir cho nó... tây! Biệt danh của tôi lại do thầy Nhạc đặt. Mỗi lần các bạn bị kêu lên dò bài đứng cạnh bàn thầy quay mặt xuống thì tôi ngồi bàn đầu hay nhắc bằng... khẩu hình. Sau thầy phát hiện nên bắt quay mặt lên bảng. Tôi nghĩ ra cách viết sẵn bài texte hôm nó rồi đặt vào cái gờ húng bụi phấn ở dưới bảng, các bạn quay mặt lên chỉ cần vạch bụi phấn ra là đọc trơn tru. Ai cũng qua cửa ải, đến phiên tôi (chắc do bị thầy chiếu cố sẵn) thì... lộ tẩy. Sẵn hôm đó học bài “Con cáo và con quạ” nên thầy chỉ mặt tôi mắng: “Vieux renard!” Thế là chết tên “Cáo Già”.

Nhà bệnh phiêu lưu ký

Lên lớp 7 không hiểu sao tôi lại thân với Định Mập hơn, chắc do tôi chịu khó “quậy” mà Cảnh lại... nhất. Tôi bắt đầu biết “động” nhiệt kế để qua mặt cố Nédélec, biết chà hai lỗ tai cho đỏ tấy và biết nói giọng run run: “J’ai de la fièvre!” Thế là được nằm nhà bệnh. Định Mập cũng vô theo. Đang tuổi ăn tuổi lớn mà cứ sáng cháo trắng với đường, trưa cháo thịt băm, chiều cháo tôm... thì sao mà chịu cho nổi? Hai thằng bèn nghĩ cách uốn cọng kẽm rồi bẻ cong một đầu mài nhọn. Sáng sớm, khi các chú đi lễ thì nhà bếp chuẩn bị bữa sáng. Tôi và Định rón rén qua nhà ăn núp ngoài cửa sổ, canh vừa vắng bóng già Chi và già Hồ thì... xuất chiêu ngay. Hóa ra bánh mì cũng dễ móc nhưng mấy trái chuối thì... hơi gay! Thôi, khó quá bỏ qua. Ôm được mớ bánh mì về nhà bệnh rồi là yên tâm, coi như ngày đó có calories để quậy. Không bệnh mà phải nằm nhà bệnh thì... cũng chán! Ngắm nghía cái bàn trắng men trong nhà bệnh cũng tương đương với bàn ping pong chỉ hơi cao hơn chút đỉnh. Hai thằng tìm cách thò cặp vợt và trái banh đem vô nhà bệnh, tìm mấy cục gạch rồi gác cây chối ở giữa. Nhờ đó, khi nằm nhà bệnh ra thì trở thành cây vợt... có hạng. Chơi ping pong mãi cũng chán, bọn tôi kiếm trái banh

bóng rổ. Thấy có cái móc trên tường bọn tôi lấy cái xô giặt đồ móc lên, mượn tạm cái xô của một chàng 71 sốt thiệt đang nằm rên hừ hừ... chơi mãi cũng chán, giờ classe hai thằng phát hiện phòng cha Thanh (kế bên nhà bệnh) mở cửa sổ, trong góc phòng gần cửa sổ có cái ấm nước. Cái ấm này thường thấy một xơ nhà bếp xách qua phòng cho cha Thanh. Cái móc kềm lại được đem ra bẻ cong như móc câu. Thế là cái ấm được câu ra đến gần cửa sổ, hai thằng mở nắp ấm xem bên trong có gì. Thì ra là chè táo tàu. Không đưa được ấm ra cửa sổ vì vướng song sắt. Thôi thì cứ lấy ca mà rót qua song, còn táo tàu thì bốc tay. Chắc cha Thanh bữa đó không nhớ mình uống hết ấm nước lúc nào. Có lần cha Thanh ra ngoài quên khóa cửa, bọn tôi lại “suu tầm” được một mớ cà phê uống liền và sữa bột như trong khẩu phần của quân đội, lại thêm mấy gói Bastos xanh. Tuy chưa biết hút thuốc nhưng bọn tôi cũng từng bập phà mấy điếu Mélia mỗi khi được sortir libre. Nay thử Bastos, hai thằng ho sặc sụa vì khói nặng và khét... không biết anh Khoa 68 (anh của anh Ngân 69) thấy lúc nào mà giờ chơi ảnh đến nhà bệnh tìm bọn tôi: “Tụi mày mua thuốc hút phải không?” Tôi tái mặt: “Đâu có!” Nhưng Định Mập tỉnh bơ: “Anh hút không? Em cho anh mấy gói Bastos.”

Mắt ánh sáng rõ ngay: “Đâu?” Thế là bọn tôi có chỗ để... phi tang chứng cứ. Cà phê gói chua loét uống không được cũng “đẩy” cho ảnh luôn, còn mấy gói sữa bột để dành ăn bánh mì. Sau, tôi hỏi Định Mập: “Sao mày tỉnh vậy?” Định mập cười: “Nếu ảnh muốn tố giác mình thì đã thưa cha rồi. Nhìn cái mặt là tao biết thêm thuốc mà!”

Thầy giám thị

Năm đầu tôi được phân công quét phòng thầy Hoàng (niên khóa 1972-1973). Phòng thầy giám thị ít đồ đạc nên dễ quét, nhưng nhiều khi thấy tôi chậm chạp quá thầy cũng quét giùm luôn. Thầy Hoàng không trực tiếp dạy lớp tôi môn nào. Tính tình xuề xòa và hay cười nhưng tôi luôn cảm thấy thân thiện vì thầy hay cười.

Không ngờ sau này tôi lại được dịp gần thầy một thời gian khi ở Song Mỹ. Niên khóa 1973-1974 thì có tới hai thầy giám thị: thầy Tôn SB64 và thầy Cẩn SB60. Thầy Cẩn là anh ruột của Kinh 72 và dạy lớp chúng tôi môn Pháp văn. Thầy có chiêu dùng thước bằng dụng đứng sống để đánh xuống mu bàn tay những chú bị bắt quả tang... cốp-pi. Những chiêu như chếp vô lòng bàn tay hay kẹp “tài liệu” trong bìa bao ny-lông đều không qua mặt được thầy. Thăng (Hòa Nghĩa) nghĩ ra chiêu buộc “tài liệu” bằng dây thun rồi cột vào khuỷu tay, khi

cần thì... rút ra rồi thả vào cũng nhanh. Một lần thầy Cần đứng sau lưng và thấy Thăng đang... loay hoay. “Thăng!” Thăng giật mình buông “tài liệu”, sợi dây thun đàn hồi đánh “bóc” một phát. Thăng buột miệng “ái!” một tiếng. Thế là... “tay đâu đưa đây!” Lần đó, Thăng phọt “nguyên con” và đành xách va-li... về nhà. Tôi tuy chưa bị lần nào nhưng cũng không ưa ông thầy “sát thủ” bèn nghĩ cách... chơi lại. Nhận thấy mỗi lần cho bài kiểm tra thầy đều lúi về cuối lớp dựa lưng vào tường để dễ... quan sát. Hôm đó, tôi lấy phấn viết số 35 ngược thật to trên vách, cẩn thận canh đúng tâm đúng vị trí, màu vách cũng tương tự màu phấn nên rất khó thấy, thầy lại cận thị nặng. Thầy cho lớp tôi kiểm tra tiết cuối cùng buổi sáng nên vừa hết giờ là thầy thu bài rồi mang số 35 trên lưng xuống thẳng nhà ăn. Chắc bữa đó các cha được trận cười thả cửa!

Trong một lần đá banh chung với lớp tôi, thầy Tôn giành banh ngã đè lên Sinh khiến Sinh gãy tay phải đi băng bột. Nhìn vẻ mặt lo lắng và tái nhợt của thầy, Định Mập bấm nhỏ tôi: “Ông thầy này sợ cha bề trên còn hơn tụi mình nữa, mậy!” Thế là, một bữa nợ vừa xong hai giờ toán của cha Tạc, Định Mập khêu tôi: “Qua phòng thầy Tôn chơi!” (năm đó chúng tôi học ở phòng giữa trên lầu dây chú nhỏ, phòng hai thầy giám thị ở hai đầu hành

lang). Ngồi tán với thầy Tôn vài câu thi Định Mập phát hiện trong học bàn của thầy có gói Bastos trắng đầu lọc: “Thầy, cho em điếu nghen!” Thầy cười xởi lởi: “Biết hút thuốc nữa na bây?” Định mập rút ngay một điếu, vừa đốt thì nghe chuông reo. Thầy nhắc: “Vô lớp rồi kia! Ra để tao còn đi dạy nữa.” Định Mập tinh bơ: “Tụi em trốn giờ Hóa của cha Ngọc. Mới xong hai giờ của cha Tạc mệt đầu quá!” Thầy Tôn cuống quýt chỉ cho tụi tôi ra sau tủ núp để cha Ngọc đi ngang khỏi thấy rồi đi ra dặn: “Tao khóa cửa luôn nghen. Ở yên đó!” Chắc nhiều anh em SB không ngờ có chuyện chui vô phòng thầy giám thị trốn học và còn xin thuốc hút.

Niên khóa 74-75 thì thầy Linh SB61 và thầy Châu SB62 về giám thị. Thầy Linh dạy chúng tôi môn giáo dục công dân, mỗi tuần có một giờ nên cũng không gằn gủi lắm. Nhưng đặc biệt năm đó thầy đạo diễn vở kịch “Đuốc hồng trao tay” khá đình đám nên chúng tôi cảm thấy thầy rất... dễ thương. Sau này thì do... duyên phận, tôi được sống gần thầy mười mấy năm và học được ở thầy nhiều hơn hồi ở chủng viện gấp bội.

Thầy Châu thì không dạy lớp tôi môn nào nhưng lại là khắc tinh của lớp chúng tôi. Năm đó, chúng tôi là lớp lớn nhất bên dãy chú nhỏ nên có

chuyện gì, thầy đều “nắm đầu” chúng tôi. Mà quả vậy, mấy chú 73, 74 mà không có đàn anh bật đèn xanh thì... đổ dấm! Mùa nóng, giờ veillée chúng tôi thường xin thầy đi vệ sinh nhưng ra giếng tắm. Không dám xả nước sợ nghe tiếng nên chúng tôi đu ống nước leo thẳng xuống giếng ngâm... cho đã! Vậy mà thầy nghi ngờ nên mấy đứa đi “vệ sinh” vô đều bị thầy... xoa đầu. Tôi vốn cẩn tắc vô ưu nên không bao giờ để ướt đầu, thế là qua ải. Vô phòng étude thấy nhóm “tắm giếng” lúc này đều bị quỳ trên ghế. Một buổi trưa, thầy bắt gặp Dũng Noir giấu trái banh đem lên nhà ngủ chơi. Thầy lòi vô phòng thầy bắt đúng sát vách rồi “sút” banh âm âm vô vách nhưng không trúng người, nhưng bấy nhiêu cũng khiến Dũng ta lo sợ né tới, né lui. Cha Ngọc ở phòng dưới nghe ồn chạy lên nhìn vô cửa sổ phòng thầy rồi... lắc đầu đi xuống. Cũng một buổi trưa, thầy bắt gặp Dao Búa lén hút thuốc. Thầy lại lòi vô phòng, chẳng nói chẳng rằng, quăng nguyên gói mélia xuống bàn bắt cu cậu ngồi hút... cho hết. Bữa đó, Dao say thuốc khật khừ đi xuống phòng học hổng biết chỗ mình ngồi ở đâu luôn.

Vậy mà thầy theo dõi cả năm vẫn không biết chúng tôi hái dưa lúc nào và ra sao?!?

Lớp quái...!?!

Chắc chẳng có lớp nào có nick riêng của lớp như lớp chúng tôi: mùa hè đỏ lửa. Cũng có lẽ lớp chúng tôi bị phạt, kỷ luật và sa thải nhiều nhất trong chủng viện lúc bấy giờ. Năm đầu chúng tôi đậu vào 60, thêm 4 bạn lớp 71 ở lại thành 64. Chỉ sau hai năm, đầu niên khóa 74-75 chúng tôi chỉ còn một nửa: 32 trụ. Nhìn lại các lớp trên dưới chúng tôi đều hiền. Có quây cũng chỉ một vài cá nhân chớ không phải nguyên lớp lại có tính “băng nhóm” như lớp chúng tôi. Hái dừa cũng có tổ chức đảng hoàng, đĩa nào leo lên, đĩa nào đón dừa, đĩa nào lột, đĩa nào canh thầy giám thị... niên khóa 74-75 lại nổi tiếng vụ “bất mãn xin về”, dám lên tận phòng cha bề trên phê phán nền giáo dục chủng viện thiếu nhân bản. Đến nỗi cha Tạc phải vào phòng học mắng: “Mới bằng nắm tay mà bày đặt bất mãn!” Khởi đầu là Tâm Bánh Mì hay còn gọi là Tâm Goliat. Cha bề trên khuyên nó suy nghĩ một tuần, trong tuần đó nó không phải đi học, muốn làm gì thì làm nhưng đừng để ảnh hưởng đến anh em. Nó chơi cho đã một tuần, xong, xách va-li lên thẳng phòng cha bề trên xin về. Kế đến là Dao Búa, Dừng Noir, Hà Bá. Nếu không có chiến cuộc phải nghỉ hè sớm thì chắc danh sách này còn nhiều hơn. Lớp chúng tôi chẳng có linh mục đã đành nhưng SBC cũng không có ai theo ơn gọi tận

hiến. Được mỗi con gái của Thanh đi dòng Mến Thánh Giá Phan Thiết, nhưng Thanh chỉ học với chúng tôi một năm nhưng học với lớp 73 đến hai năm, như vậy chỉ có 1/3 là SB72. Chắc bạn hưởng nhờ ân điển của lớp 73! Lớp chúng tôi bị chúc dữ chẳng? Nói cho vui vậy chứ chúng tôi vẫn tin Chúa có chương trình riêng của ngài và ngài có thể dùng sự dữ để rút ra sự lành.

Giờ đây, ở tuổi ngoài 60, nhiều bạn vẫn tiếc ngày xưa không biết “quậy” để có những kỷ niệm “quái gở” với anh em.

Lê Hồng Bảo SB72.

Đoàn Xuân Hùng mãi mê lo nung tọng đạo này cũng ít khi gặp. Còn Trần Thế Huy ở Biên Hòa do bệnh tật hiếm khi ra khỏi nhà. Lê Hồng Bảo, nghề chính làm photographer, tham gia nhóm Đồng xanh thơ của cha Trăng Thập Tự Võ tá Khánh, chia sẻ Tin Mừng các ngày Chủ Nhật và viết truyện hoạt hình cho các em thiếu nhi, hằng say cộng tác sinh hoạt tông đồ tại giáo xứ Song Mỹ, Tân Sơn, Ninh Thuận. Nguyễn Thành Túc dường như đang sống tại Miền Tây? Nguyễn Đức Tú, em của Nguyễn Đức Tăng 67 và Nguyễn Đức Tuấn 71 cách đây không lâu đã đi định cư ở Mỹ.

Đó là những anh em mà bản thân biết được qua những lần tiếp xúc, qua Facebook và qua lời kể của anh em trong lớp. Còn những người khác có lẽ chính anh em lớp 72 biết rõ hơn. 1972-2022, 50 năm rồi! Mau quá! Thời gian và tuổi đời người cùng sánh đôi trải qua; nhưng thời gian vẫn đi tiếp trong khi đời người có hạn, nay còn mai mất! Một tai nạn bất ngờ xảy ra, một cơn bệnh thoáng một cái lại đến: Thế là kết thúc đời người, quay về với cát bụi và tro tàn! Cầu chúc anh em 72 luôn sống vui, sống trẻ trong thời gian sau 50 năm này, đoàn kết giúp đỡ nhau thăng tiến trong cuộc sống nhờ ơn Chúa và phù hộ của Mẹ Sao Biển.